

Divadelní Kojetín 2019 v Křenovicích

Z inscenace Do zdiAutor: archiv přehlídky

S trefou Do zdi, s Audiencí a Vůní třešňového dýmu

Divadelní Kojetín, jehož dvacátý sedmý ročník proběhl ve dnech 14.-17. 3. 2019 jako oblastní přehlídka amatérských divadelních souborů s postupem na Divadelní Piknik Volyně, byl výjimečný ve třech ohledech. Za prvé: kvůli rekonstrukci kojetínské sokolovny se přehlídka odehrála v kulturním domě Křenovice a tradičně skvělý kojetínský pořadatelský tým doplnily členky místního spolku Smotaná hadice. Za druhé: pryč je doba, kdy jsme měli pocit, že si ochotníci v těchto končinách vybírají pouze situační komedie, a pokud sáhnou jinam, málokdy uspějí. Letos byl veseloherní žánr s tím vážnějším namixován přesně půl na půl, navíc jsme se dočkali jiných typů komedie, od černé a absurdní po mystifikační. Za třetí – jako by tematika potemněla a zvažněla; hraje se o hledání kořenů národních, rodinných, osobních a také, sečteno a podtrženo, o lásce, cti a smrti (jen ve dvou kusech se neumíralo, ať už zdánlivě či skutečně).

Vůně (původně Čas) třešňového dýmu Kateřiny Rudčenkové je poetická introvertní hra, v níž se realistické motivy prolínají se snovými, dramatická linka s lyrickou, postavy skutečných žen (výtvarnice Anny, její matky, soudkyně Marie, a ze záhrobí přicházející babičky Valérie) se přelévají do svých archetypálních podob (do Růženky, Sněhurky a Popelky); hra se v roce 2007 dostala do finále Cen Alfréda Radoka a není snadné ji převést na jeviště. Zúčastněně tvůrčí osobnosti, režisérku a autorku scény Evu Petrželovou, autorku kostýmů a doplňků Veroniku Ráčilovou a Michaelu Hažmukovou a účinkující Veroniku Vítkovou, Jarku Vykoupilovou a Jitku Malíčkovou, všechny z divadla **Prkno Veverská Bítýška**, inspirovala k výpovědi o hledání sebe samé a svých kořenů, o mezigenerační (ne)komunikaci a v obecnější rovině o tom, jak různorodý může být ženský úděl a jaké nekonečné množství možností může mít v dnešním světě. Inscenace přináší nadmíru osobní výpověď, navíc sofistikovaně udělanou: vše se děje v esteticky příjemné a zároveň funkční scéně (z ubrusů a prostěradel v různém odstínu bílé, s postupně

dotvářeným obrazem na zdi), s kostýmy hojně rozehrávanými (zejména svatební šaty s obručí jsou použity na mnoho různých způsobů); výraznou roli hraje zvuková stránka (písně Radůzy s upravenými texty; jen použití nahrávek některých pasáží jsou diskutabilní) a koneckonců i svícení (představení nemá technika, herečky řeší změnu světla z jeviště). Nejpodstatnější byly přesvědčivé herecké výkony. A problematičké pouze ty výstupy, v nichž snovost nebyla nahrazena hrou; zůstaly v příliš obecné rovině a nemohly být náležitě herecky uchopeny. Bylo uděleno čestné uznání Jitce Malíčkové za roli Valérie-Popelky, cena Divadlu Prkno Veverská Bítýška za tvůrčí a metaforický přístup k realizaci textu, čestné uznání za inscenaci a **doporučení k zařazení do programu Divadelního PIKNIKU Volyně**.

Velkou devizou „příběhu pro poškoláky“ **Dobrodružství Toma Sawyera v podání Divadla Brod z Uherského Brodu je kvalitní dramaturgie režiséra Romana Švehlíka, jenž si vybral z předlohy Marka Twaina** především dobrodružné motivy a kriminální zápletku a vystavěl komediálně laděný, přesto temný příběh s vraždou a nedětským dilematem: riskovat život udáním vraha nebo mlčet a nechat odsoudit nevinného? Inscenace funguje velmi dynamicky – dobře vybraná ragtimová hudba rytmizuje jednotlivé výstupy a udává tempo, pracuje se s rychlými změnami a filmovým střihem, některé výstupy mají charakter němé grotesky. Scéna je variabilní a dynamice inscenace nakloněná; za zmínku stojí „podjeviště“, kudy teče řeka Mississippi, ve které se tu a tam někdo topí, tu a tam po ní projede parník, tu a tam se objeví rozličná zvířena, od ryb po želvu a mořského koníka, všechny je „vodí“ dívka na pennyboardu... Ojedinelé chyby spadaly na vrub menšího hracího prostoru, než na jaký je soubor zvyklý. Cena za souhru Tobiáša Soukeníkovi v roli Toma Sawyera a Kryštofa Švehlíkovi v roli Huckleberryho Finna byla zasloužená; spontaneita, zároveň přesnost při tvorbě postavy a schopnost vést dialog byla ovšem vlastní všem dětským hercům v této inscenaci nejen pro pány kluky.

Černá groteska **Nenada Djapiče Tango demente** o okouzlení tancem, karetních hrách a eutanazii je prezentována Marií Gottwaldovou, Elenou Knotkovou, Martou Tesákovou a Alenou Doležalovou, dámami **ze slavkovského souboru**, jež kolega Fekar něžně nazval „slavkovskými babkami se zběsilostí nejen v srdci“; režírovali je Eliška Rubešová a Stanislav Olbricht. Vitalita a energie představení byla obdivuhodná (a soubor za ni získal čestné uznání).

Že si **Divadelní spolek D6K Holešov** s režisérem Konrádem Popelem vybral jako předlohu nové inscenace **Její pastorkyni Gabriely Preissové**, je logické. Má mnoho společného s Maryšou bratří Mrštíků, již uvedli na přehlídce loni (a odvezli si doporučení na Divadelní PIKNIK Volyně). Tentokrát se nezadařilo: příliš lyrizovaná inscenace stojí na deklamaci textu, nikoli na jednání, jako by herci na pozadí postaveného výtvarného obrazu naskočili vždy na jednu emocionální vlnu a rezignovali nejen na změny situace, ale i na smysl. Z hereckých kreací byla zajímavá Kolušina Evy Stodůlky Nejedlé, která jeviště „rozsvítila“ a přinutila herecké partnery jednat (čestné uznání za herecký výkon) a hudba, zejména „vodní“ motiv, Ladislava Mrlíka (čestné uznání).

Audience v podání holešovské Viktorky (tento divadelní spolek se vydělil ze souboru D6K s tím, že chce dělat divadlo trochu jinak) ukázala, že havlovské zobrazení absurdity lidské existence silně rezonuje i dnes; hra, obecně vnímaná jako „to s tím Landřákem, jak se tam chlastá a žvaní o ničem“, se stala díky účinkujícím vedeným Konrádem Popelem (cena za režii) výjimečným zážitkem. V kulise opotřebované kanceláře s reklamami a Bohdalkou na zdech, s nezbytnými basami piva, tranzistorákem na stole a vařičem

nutným k ohřátí konzervy lančmítu probíhá dialog sice absurdní, ale přesně herecky uchopený, z něhož zřetelně vystupuje jak beznaděj, tak humor; to, co pojmenoval jeden z diskutujících při debatě – „s komunisty to bylo strašné, ale byla to i p.del“. Vzhledem k tomu, že Roman Uwe Juráš, představitel Sládka (cena za herecký výkon) a Jakub Jack Leško, představitel Vaňka (čestné uznání za herecký výkon), jsou mladší než kombinace Landovský-Abrhám i Landovský-Havel, vyznění jejich rolí se posouvá. Sládek už není rezignovaný muž, semletý minulým režimem, Vaněk není hloubavý intelektuál s proklamovanými morálními zásadami; první z nich je labilní, chycený do tenat vlastního života a existenční nejistoty, bez síly cokoliv udělat se svým životem – Roman Uwe Juráš ho vybavil nervózní žoviálností a úporností v pokusech vynutit si Vaňkovu pozornost plácáním po zádech, utíráním se do jeho ramene po návratu z WC a agresivním ukazováčkem, jímž Vaňka bodá do prsou či mu přizvedává loket, aby pil více a rychleji; Jakub Jack Leško (čestné uznání za herecký výkon) pak zůstává klukovsky nejistý, s pevnými životními postoji, ale zároveň empatický; z obou je pak cítit samota a to, že „tančí tak rychle, jak dokážou“. Práce s detailem, rekvizitní jednání, důsledné dovádění motivů k pointě i porozumění pro obě lúzrovské existence jsou jen některé ze skutečností, které jsme si při sledování představení užívali. A tak Audience získala čestné uznání za inscenaci a **doporučení na Divadelní PIKNIK Volyně**; stejně jako Vůně třešňového dýmu – doporučení jsou bez určení pořadí. Navíc za inscenaci putovala jedna ze dvou Cen diváka. Mimochodem, neodpustím si jednu citaci. Kolega Fekar se pokusil zachytit podstatu Audience v básni ala Havlovy Antikody: „Pivo, pivo, pivo, bohďalka, pivo, pivo, pivo, hajzl, bureš, pivo, pivo, pivo, šerkézy, pivo, pivo, pivo, lančmít, pivo, pivo, pivo, hajzl, bohďalka, pivo, pivo, pivo, kohout, holub, pivo, pivo, pivo, kohout, holub, skladník, pivo, pivo, pivo, bohďalka, pivo, pivo, pivo... kohout, holub, skladník, pivo, pivo, bohďalka, hovno, pivo, pivo, bohďalka, pivo, pivo, hajzl, hovno.“ 9

Komedii **Plejtván, pocházející z pera Milana Šotka**, z dílny Kabaretu Calembour a nejlepší tradice českého mystifikačního divadla, oceněnou v roce 2013 Cenou Alfréda Radoka, si vybral režisér Vladimír Jašek k inscenování v **DS Svatopluk při DK Hodonín**. Komédie je v prvním plánu zprávou o cestě skeletu plejtváka myšoka z norského pobřeží a jeho neumístitelnosti v nedostatečně rozsáhlém, byť nově postaveném českém Národním muzeu, v plánu druhém ohlasem cimrmanovské poetiky a humoru, v plánu desátém divadelní variací na téma malost českého národa (sedm plánů muselo být odstraněno z důvodu malé kapacity článku ve velké Amatérské scéně). Intelektuální humor předlohy, postavený na slovních hříčkách a pohrávání si s motivy buditelského elánu a s naivisticky uchopenou atmosférou konce devatenáctého století, evidentně souboru vyhovuje; tvůrci dokázali text vyložit do posledního písmenka (někteří porotci jásalí nad prostým vysvětlením vzniku kruhů v obilí), postavy jsou přesně typově obsazeny a vesměs uměřeně a věcně odehrány (Jiří Pavůček a Ingrid Nesvadbová získali za role doktora Struny a služby Dobromily čestná uznání za herecký výkon), scéna zachycující výřez Strunova bytu činí hrací prostor malým až nesnesitelně, hudební vstupy mají komentující charakter a v závěrečném chóru Vítej, rybko přerostlá tkví přirozený kvazipatetický vrchol inscenace. Tvůrcům náleží poklona za odvalu, s níž se pustili do nelehkého žánru a textu vzniklého ve specifických podmínkách (čestné uznání za dramaturgickou volbu); inscenace hodonínských přesvědčila, že Plejtván může do jisté míry jako svébytná předloha fungovat i mimo Kabaret Calembour.

Vrchol kojetínsko-křenovické přehlídky se odehrál v sobotu v podvečer. Drama **Do zdi Nicolase Bedose** (u nás uvedené pouze jednou, pod názvem Viktorova cesta v pražském Divadle bez hranic v roce

2013) nabízí příběh o muži, který ztratil paměť (po nárazu do zdi ve více než stokilometrové rychlosti), a o ženě, která ho nutí, aby si vzpomněl (a jejíž identitu na počátku jen tušíme, několikrát změníme názor a teprve těsně před koncem pochopíme). Inscenaci přivezl **pardubický Exil**, tvůrčí skupina režisérky Kateřiny Fikejzové Prouzové. Ta osvědčila už dříve smysl pro neotřelou a náročnou dramaturgii (vzpomeňme dvě inscenace podle Palomy Pedrero, v roce 2008 Noci letmé lásky a o osm let později Anna 11. března, Dürrenmattovo Play Strindberg v roce 2015 nebo Čechovova Racka, s nímž jsme se setkali na FEMAD Poděbrady před dvěma lety). Navíc bedosovský svět je jí blízký, seznámila se s ním v roce 2013, kdy Exil uvedl jeho Zdravotní vycházku s Kateřinou v hlavní ženské roli. Nutno zmínit, že její práce byla v případě Do zdi komplexní (i proto cena za režii) – se Sašou Gregarem uvedla špatný překlad předlohy do použitelného stavu, spolu s účinkujícími hru vyložila a zkrátila (hodinová stopáž je akorát), naplánovala postupné odkrývání a přesné dávkování informací tak, aby se postupně složil a vynikl silný příběh o paměti, vině a odpuštění, a jednoduchou scénu (před paravánem lampa, invalidní vozík a příruční stolec) připravila pro dvě osobnosti, které nabízejí herecké výkony na hranici profesionality – pro Alexandra Gregara (cena za herecký výkon) a Věru Pojmanovou (čestné uznání za herecký výkon). Hudba Jana Fikejze podtrhovala atmosféru a také hnala představení kupředu; jediná pochybnost vznikla vůči písni použité cca uprostřed děje, ovšem kvůli jejímu textu, opakujícímu informace, které už známe, ne kvůli hudební složce. Výrazný divadelní zážitek se konal – a inscenace pardubického Exilu Do zdi získala cenu za inscenaci a **nominaci na Divadelní PIKNIK Volyně**.

DS Za dveřmi z Náměstě na Hané urazilo v posledních sedmi letech respektuhodnou cestu z hotelu Westminster do **Hotelu mezi dvěma světy**. Text příliš literární francouzské tragikomedie **E.-E. Schmitta**, jenž je spíše souhrnem úvah rozepsaných do dialogů, nenabízí příliš možností ke zdivadelnění a nalézt k ní inscenační klíč je obtížné, ne-li nemožné; náměšťským se to rozhodně nepodařilo. Ale přestože výsledný tvar nenaplnil divácká očekávání, zdá se, že na cestě souboru k vlastnímu výrazu a svébytné výpovědi představuje práce na této látce důležitý krok, třeba v kultivaci společného uvažování a hledání. Čestné uznání za herecký výkon získal Vlastimil Drška, představitel Mága Rádžapúra, jenž se k charakteru postavy dostal nejbliže a zároveň jí byl schopen vystavět přesvědčivý dramatický oblouk.

Biomatka aneb Běž do řiti s kus-kusem, specifický sitkom v celovečerním formátu, příspěvek k regionální dramaturgii, s pozoruhodným a vtipným scénářem **Petry Vašíčkové a Magdaleny Janků**, napsaným v bánovském nářečí (díky za úvodní jazykové okénko! – čestné uznání za scénář byl zasloužený), a s osvobozující bezprostředností a živelnou radostí ze hry divadelního spolku Pod lampů Bánov (cena za obojí) byl v závěru přehlídky velmi žádoucí. Šlo sice o divadlo sousedské, ale inteligentně udělané a s nadstavbou. A získalo druhou z Cen diváka.

Napínavé chvíle před rozdělením cen zpestřila **základní škola Křenovice pohádkou O Čvachtislavovi a Lucimíře**. Ocenění být nemohli Milan Zahradník a Hanka Svačinová; za písňové uvádění jednotlivých představení by si zasloužili minimálně nominaci na světovou přehlídku lidových kabaretů, ale tak daleko vliv poroty (jež pracovala ve složení Petra Richter Kohutová, Vladimír Fekar a Vladimír Altán Mátl) nesažá. A poslední slovo měl starosta Kojetína Leoš Ptáček, který přislíbil, že překvapivě se příští rok bude konat Divadelní Kojetín opět v Kojetíně. ☹

Výsledky:

Cena za inscenaci – NOMINACE NA DIVADELNÍ PIKNIK VOLYNĚ 2019

Do zdi Divadla Exil Pardubice

Čestná uznání za inscenaci – DOPORUČENÍ NA DIVADELNÍ PIKNIK VOLYNĚ 2019

- Vůně třešňového dýmu Divadla Prkno Veverská Bítýška
- Audience Divadelního studia Viktorka Holešov

(Doporučení jsou bez uvedení pořadí)

CENA DIVADELNÍHO KOJEČÁKA-KŘENOVČÁKA

- Audience Divadelního studia Viktorka Holešov
- Biomatka aneb Běž do řiti s kus-kusem DS Pod lampů Bánov

CENY:

- Cena Divadlu Prkno Veverská Bítýška za tvůrčí a metaforický přístup k realizaci textu Vůně třešňového dýmu
- Cena za souhru Tobiáši Soukeníkovi v roli Toma Sawyera a Kryštofu Švehlíkovi v roli Huckleberryho Finna v Dobrodružství Toma Sawyera divadla Brod Uherský Brod
- Cena Konrádu Popelovi za režii inscenace Audience Divadelního studia Viktorka Holešov
- Cena Romanu Uwe Juránovi za roli Sládka v inscenaci Audience Divadelního studia Viktorka Holešov
- Cena Kateřině Fikejzové Prouzové za režii inscenace Do zdi divadla Exil Pardubice
- Cena Alexandru Gregarovi za hlavní mužskou roli v inscenaci Do zdi divadla Exil Pardubice
- Cena divadelnímu spolku Pod lampů Bánov za osvobozující bezprostřednost a živelnost v inscenaci Biomatka aneb Běž do řiti s kus-kusem

ČESTNÁ UZNÁNÍ:

- Čestné uznání Jitce Malíčkové za roli Valérie-Popelky v inscenaci Vůně třešňového dýmu Divadla Prkno Veverská Bítýška
- Čestné uznání Divadelnímu spolku Slavkov u Brna za vitalitu v inscenaci Tango demente
- Čestné uznání Ladislavu Mrlíkovi za hudbu pro inscenaci Její pastorkyňa Divadelního spolku D6K Holešov
- Čestné uznání Evě Stodůlka Nejedlé za roli Kolušiny v inscenaci Její pastorkyňa Divadelního spolku D6K Holešov
- Čestné uznání Jakubu Jackovi Leškovi za roli Vaňka v inscenaci Audience Divadelního studia Viktorka Holešov
- Čestné uznání DS Svatopluk při DK Hodonín za dramaturgickou volbu komedie Plejtvák
- Čestné uznání Jiřímu Pavůčkovi za roli doktora Struny v inscenaci Plejtvák DS Svatopluk při DK Hodonín

- Čestné uznání Ingrid Nesvadbové za roli Dobromily v inscenaci Plejtvák DS Svatopluk při DK Hodonín
- Čestné uznání Věře Pojmanové za hlavní ženskou roli v inscenaci Do zdi divadla Exil Pardubice
- Čestné uznání Vlastimilu Drškovi za roli Mága Rádžapúra v inscenaci Hotel mezi dvěma světy DS Za dveřmi Náměšť na Hané
- Čestné uznání Petře Vašíčkové a Magdaleně Janků za scénář a režii inscenace Biomatka aneb Běž do řiti s kus-kusem DS Pod lampú Bánov

Autor: Petra Kohutová

